

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Quid sit eius obiectum? 3

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

sub se etiam continentiam secundum quid : vel accipit cupiditatem strictè pro concupiscentia delectabilium tactus .

Ad quartum dicendum , quòd delectationes venerorum sunt vehementiores , quàm delectationes ciborum . Et idè circa venerea magis consuevimus continentiam & incontinentiam dicere , quàm circa cibos : licet secundum Philosophum circa vtrumque possit dici .

Ad quintum dicendum , quòd continentia est boni rationis humanae : & idè attenditur circa passiones , quæ possunt esse homini connaturales . Vnde Philosoph. dicit in 7. Ethic. * quòd si aliquis tenens puerum , concupiscat eum , vel comedere , vel ad venerorum inconuenientem delectationem , siue sequatur concupiscentiam , siue non , non dicetur simpliciter continens , sed secundum quid .

ARTIC. III.

Vtrum subiectum continentia sit vis concupiscibilis ?

Ad tertium sic proceditur . Videtur , quòd subiectum continentia sit vis concupiscibilis . Subiectum enim alicuius virtutis oportet esse proportionatum materiae . Sed materia continentia , sicut dictum est * , sunt concupiscentia delectabilium tactus , quæ pertinent ad vim concupiscibilem . Ergo continentia est in vi concupiscibili .

¶ 2 Præterea , Opposita sunt circa idem . Sed incontinentia est in concupiscibili , cuius passiones superant rationem . Dicit enim * Andron. quòd incontinentia est malitia concupiscibilis , secundum quam eligit prauas delectationes , prohibente rationali . Ergo & continentia pari ratione est in concupiscibili .

¶ 3 Præterea , Subiectum virtutis humanae , vel est ratio , vel vis appetitiua , quæ diuiditur in voluntatem concupiscibilem , & irascibilem . Sed continentia non est in ratione , quia sic esset virtus intellectualis : neque etiam in voluntate , quia continentia est circa passiones quæ non sunt in voluntate . nec etiam est

c. 5. non longe a fin. 10. 5. 756

sup 9. 57. a. 5. ad 3 Et 1. 2. 9. 58. ar. 3. ad 2. Et d. 3. q. 2. ar. 4. q. 2. Et 7. Eth. lect. 10.

co. 3.

* ar. 176.

ar. 176.

*art. præ.
ad 2.* est in irascibili: quia non est propriè circa passiones irascibilis, vt dictum est *. Ergo relinquitur quòd sit in concupiscibili.

*e. 9. circa
fin. 10. 5.* SED contra, Omnis virtus in aliqua potentia existens, aufert malum actum illius potentia. Sed continentia non aufert malum actum concupiscibilis. Habet enim continens concupiscentias prauas, vt Philosophus dicit in 7. Ethic. * Ergo continentia non est in vi concupiscibili.

*n. 2. q. 13
art. 1.* RESPONDEO dicendum, quòd omnis virtus in aliquo subiecto existens facit illud differre à dispositione quam habet dum subiicitur opposito vicio. Concupiscibilis autem eodem modo se habet in eo qui est continens, & in eo qui est incōtinens: quia in vtroque prorumpit ad concupiscentias prauas vehementes. Vnde manifestum est quòd continentia non est in concupiscibili sicut in subiecto. Similiter etiam ratio eodem modo se habet in vtroque: quia tam cōtinens, quàm incōtinens habet rationem rectam; & vterque extra passionem existens gerit in proposito concupiscentias illicitas non sequi. Prima autem differentia eorum inuenitur in electione: quia continens, quamuis patiatur vehementes concupiscentias, tamen eligit non sequi eas propter rationem. Incōtinens autem eligit sequi eas, non obstante contradictione rationis. Et idè oportet quòd continentia sit sicut in subiecto, in illa vi animæ, cuius actus est electio. Et hæc est voluntas, vt supra habitum est *.

Ad primum ergo dicendum, quòd continentia habet materiam concupiscentias delectationum tamen non sicut quas moderetur, quod pertinet ad temperantiam, quæ est in concupiscibili: sed est circa eas quasi eis resistens. Vnde oportet quòd sit in alia vi, quia resistentia est alterius ad alterum.

Ad secundum dicendum, quòd voluntas media est inter rationem & concupiscibilem, & potest ab vtroque moueri. In eo autem qui est continens, mouetur à ratione. In eo autem qui est incōtinens, mouetur

atur à concupiscibili. Et idèd continetia potest attribui rationi sicut primo mouenti, & incontinetia, concupiscibili: quamuis vtrumque immediatè pertinet ad voluntatem sicut ad proprium subiectum.

Ad tertium dicendum, quòd licet passiones non sint in voluntate sicut in subiecto, est tamen in potestate voluntatis eis resistere. Et hoc modo voluntas continetis resistit concupiscentijs.

ARTIC. IV.

757

Vtrum continetia sit melior, quam temperantia?

Ad quartum sic proceditur. Videtur, quòd continetia sit melior, quam temperantia. Dicitur enim Ecclesiast. 26. Omnis autem ponderatio non est digna continetis animæ. Ergo nulla virtus potest continetia adæquari.

¶ 2 Præterea, Quàto aliqua virtus meretur maius pramium, tanto potior est. Sed continetia videtur mereri maius pramium. Dicitur enim secundæ ad Timot. 2. Non coronabitur, nisi qui legitime certauerit. Magis autem certat continens qui patitur vehementes passiones & concupiscentias prauas, quam temperatus qui non habet eas vehemètes. Ergo continetia est potior virtus, quam temperantia.

¶ 3 Præterea, Voluntas est dignior potentia, quam vis concupiscibilis. Sed continetia est in voluntate: temperantia autem in vi concupiscibili, vt ex dictis patet*. Ergo continetia est potior virtus, quam temperantia.

SED contra est, quòd Tullius* & Andronicus ponunt continetiam adiunctam temperantia, sicut principali viriuti.

RESPONDEO dicendum, quòd sicut supra dictum est*, nomen continetia dupliciter accipitur. Vno modo, secundum quod importat cessationem ab omnibus delectationibus venereis. Et sic sumendo nomen continetia, continetia est potior temperantia simpliciter dicta: vt patet ex his quæ supra dicta sunt*, de præminentia virginitatis ad castitatem simpliciter

art. præc. ad 1.

Tullius lib. 2. de inuic. in fol. 2. ante fin. lib. ar. 1. huius 9.

9. 152. ar. 5.